

Pamięć o rodzinie Pajaków ciągle żywa

Pamięć o rodzinie Pajaków ciągle żywa

W środę, 6 czerwca 2018 roku, na terenie Łąk Henrykowskich lub inaczej mówiąc uroczyska Cygan między Tomaszowem Mazowieckim a Spałą odbyła się uroczystość ku czci rodziny Pajaków. Uroczyste odsłonięcie głazu z pamiątkową tablicą ma upamiętnić cześć rodziny, która stała się ofiarą zbrodni okupanta niemieckiego w okresie II wojny światowej. Pamiątkowy głaz stanął w miejscu, gdzie znajdował się dom rodzinny Pajaków.

Rodzina Pajaków na teren uroczyska Cygan trafiła z Brenicy, w której mieszkała do czasu powstania styczniowego. Za udział w tym niepodległościowym zrywie pozbawiono ich domu i ziemi. Piotr Pajak, syn Dominika i Antoniny podjął się wówczas pracy w charterze łącznego, który na zlecenie wspólnoty gminnej nadzorował łąki należące do gospodarzy z Brenicy i wybudował dom w ich sąsiedztwie. Po śmierci Piotra w 1924 r. jego obowiązki przejął jego najstarszy syn Ignacy. We wrześniu 1939 r. po wycofaniu się oddziałów Wojska Polskiego z Tomaszowa i okolic Ignacy wraz z synami Stefanem i Marianem zaczęli zbierać porzuconą w lesie broń i chować ją w przygotowanych do tego miejscach. To był ich pierwszy krok w kierunku konspiracyjnej działalności niepodległościowej. Wszyscy dorośli członkowie rodziny Pajaków przystąpili do Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej. Ignacy otrzymał ps. Wiarus, jego żona Anastazja „Mania”, synowie Stefan i Marian „Słowik” i „Maniuś”, a córka Genowefa „Gniewka”. Dom rodzinny Pajaków stał się oparciem dla miejscowych partyzantów ZWZ/AK jak punkt kontaktowy, kwatera, miejsce szkolenia, magazyn broni. Stan ten trwał aż do tragicznego dnia pod koniec 1943 r. kiedy to Niemcy wpadli na trop partyzanckiej bazy i dokonali jej pacyfikacji. Rodzinę, z wyjątkiem Genowefy, której udało się uciec, aresztowano. Za swą patriotyczną postawę ojciec i synowie zapłacili cenę życia, Anastazja została wysłana do obozu KL Ravensbrück, a 4-letnia Teresa i 8-letni Roman po zwolnieniu zostali przycięci przez krewnych.

Podczas uroczystości obecni byli członkowie rodziny Pajaków Teresa Zając – córka Ignacego i Anastazji Pajaków oraz Stanisław Karaszewski – siostrzeniec Ignacego Pajaka. Organizatorem był oddział IPN w Łodzi, Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim oraz Gmina Lubochnia.

W uroczystości udział wzięli m.in. kombatancki: Halina Bazylewicz-Kempińska (pseudonim „Kora”) i Józef Suchodolski, kawaler orderu Virtuti Militari, goście: Rafał Jaksa – przedstawiciel wojewody łódzkiego, dr Dariusz Rogut – dyrektor oddziału łódzkiego IPN, Dariusz Kowalczyk – wicestarosta powiatu Tomaszowskiego, Barbara Robak – członek Zarządu Powiatu Tomaszowskiego, Piotr Majchrowski – przewodniczący Rady Powiatu, Tadeusz Józwik – wójt gminy Lubochnia, Tadeusz Skoneczny – przewodniczący Rady Gminy Lubochnia, przedstawiciele Stowarzyszenia Lotnictwa Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej oddział Tomaszów Mazowiecki, Antoni Raiński – prezes światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej okręg Łódź, ppłk Mariusz Kościelak reprezentował dowódcę 25. Brygadę Kawalerii Powietrznej. Uczniowie klas mundurowych z dyrektorem Dariuszem Kwiatkowskim z ZSP nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim oraz delegacji Związku Sybiraków oddział w Tomaszowie Mazowieckim, wraz z sekretarzem Związku oraz Kompania Honorowa wystawiona przez 7. Batalion Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim.

Po odsłonięciu tablicy, ksiądz Tomasz Bojanowski z parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi

Panny w Lubochni poświęcił ją, odczytano Apel Pamięci, oddano salwę honorową, złożono kwiaty.

Tablicę pamiątkową wykonał Mirosława Gontarz, kamieniarz z Tomaszowa Mazowieckiego.

Tekst [Format3A](#)

Fotografia Archiwum Gminy Lubochnia